

סיפורים מנתיבי הבריחה

גיליון מספר 3, דצמבר 2024

**חג חנוכה שמח למשפחת הבריחה ולכול עם ישראל.
מי ייתן שאור נרות החנוכה ימגר את הצללים.**

אירועים קרובים

כנס מעפילי אוניות ה"פאנים"

יום חמישי, 02/01/2025, ב' בטבת תשפ"ה, בשעה 10:00, בית הפלמ"ח בתל-אביב.
פרשת ה"פאנים" התרחשה בסוף שנת 1947. אנשי הבריחה העבירו כ-15,000 פליטים
מרומניה ובולגריה אל שתי ספינות מעפילים. גודלן של האוניות, הארגון המדוקדק
והמאבק הדיפלומטי סביב הפלגתן על רקע החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר,
הקנו לפרשת ה"פאנים" חשיבות רבה בתולדות ההעפלה.

כנס 80 שנה לתנועת הבריחה, בדרך אל האור

הכנס יתקיים ביום שישי, 31 בינואר 2025, ב' בשבט תשפ"ה, התכנסות בשעה 9:30, התחלה
בשעה 10:30 בבית הפלמ"ח, רח' לבנון 10, תל-אביב.
יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית, מר יעקב חגואל, יכבד אותנו בברכתו.
ככנס נדגיש התחלות של תנועת הבריחה: ד"ר שרון גבע תדבר על "אחרי השנים ההן-יצחק
צוקרמן וציביה לובטקין-בין אירופה לארץ ישראל", בנו של רב צבאי אמריקאי יספר על הצבא
האמריקאי בפעילות הבריחה ועוד.
במבואה תוצג תערוכה של תמונות אותנטיות מתקופת הבריחה. תהיה עמדת סריקה לתמונות
ומסמכים מהבריחה, הביאו נא אתכם חומרים מהתקופה.
הזמנה לכנס המרגש נשלחת בנפרד.

טיול בשביל הבריחה

בשבת בחנוכה 28/12/24 בשעות 10:30 – 12:30 יתקיים ב"שביל הבריחה" אירוע של כ"ף, סיפורים מהבריחה והרבה ירוק בעיניים. האירוע כולל טיול, משחק משימות בטבע. חידות והפתעות. הזמנה נשלחה בנפרד.

אירועים שהתקיימו לאחרונה אירוע שנתי של מורשת "אקסודוס"

נערך האירוע השנתי של מורשת "אקסודוס" בסימן הצדעה לצוות המתנדבים מחו"ל ששירתו על האונייה, וחלקם גם על ספינות מעפילים נוספות. הוקרנו קטעי סרטים והוקראו קטעים מיומנים של המתנדבים אשר האירו את הפרשה באור חדש ומיוחד. הודגש, כתמיד, כי אין העפלה ללא הבריחה ושתי התנועות שלובות זו בזו. אורח האירוע המרכזי היה יו"ר הסוכנות היהודית, האלוף (מיל.) דורון אלמוג.

בפנייתו אל המעפילים שנכחו בקהל ואל חיילי מח"ל 2024 שהגיעו גם הם לאירוע, אמר דורון אלמוג, תוך התייחסות למצב עכשיו במדינת ישראל:

"המסע של אקסודוס הוא המסע של כולנו... נמשיך יחד את מסע חייכם... מסע של תקווה. מסע עם חזון לבניית חברת מופת כאן, במדינת ישראל".

ניתן לצפות בסרט המלא של האירוע בקישור:

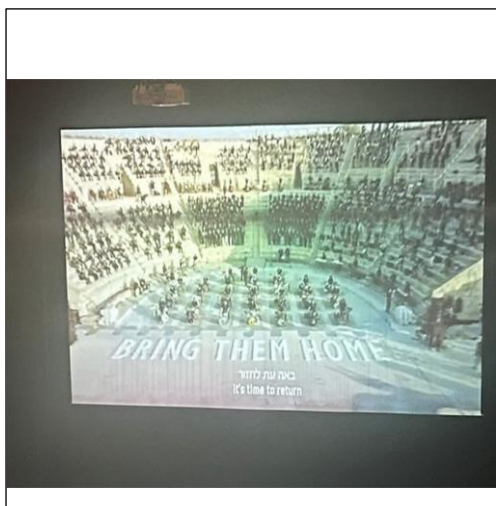
<https://www.youtube.com/watch?v=hfNGh4INzJ0>

הזמר יותם כהן מבצע את השיר "בין גבולות"

הכנס השנתי של ארגוני "החזרה לחיים" לציון כ"ט בנובמבר-

תרבות בימים אחרים התקיים זו השנה השישית. פורום ארגוני החזרה לחיים של שורדי השואה הכולל את העמותות מורשת הבריחה דורות ההמשך, מעפילי קפריסין, יד ושם וצוות מורשת אקסודוס. בבית הפלמ"ח התכנסו חברי העמותות לבוקר מרתק, שעסק בהיבטים של החזרה לחיים בנושאי התרבות והאומנות בדרך לארץ-ישראל. במקום הברכה השגרתית, קראו המברכים קטע ספרות או שירה. יעל גורי, בתו של הסופר והמשורר חיים גורי, דיברה על הספרות שנכתבה בארץ העוסקת בתקופת הבריחה. היא דיברה על שלושה מגדולי הספרות והשירה: נתן אלתרמן, חנוך ברטוב ואביה – חיים גורי והביאה דוגמאות על שינוי עולמם של הצברים בעקבות מפגשם עם השורדים באירופה – "האח הלא נודע", כהגדרתו של חיים גורי. רבקה אדרת, ממוזיאון "אנו", המתמחה בתחום הקולנוע והטלוויזיה, הביאה קטעי סרטים נדירים שהופקו בשנים הראשונות לאחר השואה ומראים את התרבות היהודית באותה תקופה. יעל קאופמן, ממחנה המעפילים בעתלית, הביאה את היצירה והאומנות בחיי המעפילים במחנות קפריסין. לסיום, עופר גביש הנעים יחד עם הקהל בשירים מאותה התקופה ועם הסיפורים מאחורי השירים שאנו מכירים.

האירוע הסתיים בהקרנה של "קונצרט מולדת" פרויקט הדגל הארצי למען החזרת החטופים הקונצרט הגדול ביותר שנערך אי פעם בישראל. אלף מוזיקאים מכל קצוות הארץ, בהשתתפות משפחות החטופים, באמפיתיאטרון קיסריה שרו בזעקה גדולה להחזיר את כולם - **הביתה!**

ד"ר מירי נהרי, יו"ר העמותה, מברכת בהקראת השיר "אמא, מותר כבר לבכות?" שכתב נתן אלתרמן

טיולים בארץ ובחו"ל

שביל הבריחה

בתקופה זו של השנה השביל מקסים, ירוק, חוגג פריחה ומזמין מטיילים. מסמנים ב-waze "שביל הבריחה", מכינים סל פיקניק, מטיילים ונהנים.

סדרת טיולים "מְשָׁבֵר לתקומה" (לקראת הקמת המדינה – פרק תנועת הבריחה)

אנו מציעים סידרה של טיולים בארץ ליישובים הקשורים לתנועת "הבריחה". אלו יישובים, בעיקר קיבוצים, שהוקמו על ידי קבוצה של שורדי שואה או קבוצת שורדים שהצטרפו לקיבוץ קיים. תושבי הקיבוץ הותיקים שלחו שליחים לעזור לאחיהם באירופה בדרכם לארץ-ישראל בתקופה שלאחר תום המלחמה, או קלטו לקיבוץ ילדים ונוער, רובם יתומים, משארית הפליטה באירופה.

מסע הבריחה לאירופה

המסע חוויתי ומרגש בעקבות השורדים שמתחיל בפולין, עובר דרך צ'כיה, גרמניה ואוסטריה ומסתיים בוונציה אל מול המקום ממנו יצאו אוניות המעפילים. במסע אנו מבקרים במחנות עקורים ובתי ילדים ונפגשים עם אנשים מרתקים. המסע מתוכנן לחודש ספטמבר 2025. המעוניינים מוזמנים לפנות למייל העמותה.

מעבר הקרימל - חציית האלפים ברגל מאוסטריה לאיטליה בעקבות תנועת הבריחה.

בשנת 1947 בקיץ, אחרי שהאנגלים סגרו את כל המעברים (הבלתי לגאליים) באלפים מאוסטריה לאיטליה, מצאו אנשי הבריחה מעבר הרים נסתר בו עברו, בלילה בשלג, כ-5,000 בורחים בדרך אל האוניות. עמותה אוסטרית מקיימת מדי שנה אירוע של חציית האלפים ברגל בשביל הקרימל, לזכר אנשי הבריחה. העמותה ה-APC הקימה פירמידות מרהיבות לאורך השביל ואף נטעה חורשת זיכרון בתחילת השביל לכבוד העוברים בו אז. האירוע ה-20 במספר, מתוכנן להתקיים בתחילת יולי 2025. המעוניינים מוזמנים להתקשר לרמי ליטני 052-268-3883

ד"ר ארנסט לשנר ז"ל (1943-2024).

בדצמבר 2024 הלך לעולמו ד"ר ארנסט לשנר. ידיד יקר ועמית לעשייה למען הנצחת "הבריחה". ד"ר לשנר זיהה את שביל הקרימל, בו עברו ברגל שורדי השואה ממחנה העקורים בסאלפלדן (אוסטריה) לאיטליה בקיץ 1947. הוא יזם והפעיל במשך שנים רבות את אירוע חציית האלפים ה-APC. איש יקר, אוהב ישראל, שתרום רבות לשימור פרק חשוב זה של סיפור הבריחה. לשנר היה ציוני גדול, רודף שלום, אוהב האדם, איש משפחה, איש תרבות וחברה, חם ומחבק.

ארנסט ידידנו, נזכור אותך תמיד. יהי זכרך ברוך. עמותת מורשת הבריחה תקיים מפגש לזכרו של ארנסט לשנר.

ערכי הבריחה בויקיפדיה

חידוש – הוחלט בויקיפדיה להוסיף תבנית חדשה - "הבריחה". התבנית כוללת את כל הערכים בויקיפדיה המתייחסים לתנועת הבריחה. כדי להגיע לתבנית נכנסים לערך כל שהוא השייך לתנועת הבריחה, גוללים אותו עד הסוף ואז במעין מלבן ארוך וצר בצבע תכלת כתוב "הבריחה". בצד שמאל כתוב <הצגה>. לוחצים על המילה ואזי מופיעה רשימת הערכים הקשורים לתנועת "הבריחה" אשר נמצאים בויקיפדיה. קריאה מעניינת ומהנה. אם גיליתם ערך הקשור לבריחה שאינו מוזכר בתבנית, כתבו לנו במייל זה ואנו נדאג להוסיפו. כמובן, מוזמנים להציע וגם לכתוב ערכים חדשים או השלמות לערכים קיימים, כדי שיתווספו למאגר מידע חשוב הזה.

עדויות וזיכרונות

אתר "סיפורים וזיכרונות מהבריחה באתר טרסה מחכה לסיפורים. זהו אתר של "היסטוריה חברתית", תחום חשוב היום שאף נכלל בלימודי היסטוריה באוניברסיטאות. באתר שלנו ישנם כבר לא מעט סיפורים וזיכרונות ואתם מוזמנים להיכנס לקרוא ולהנות. הפתיח מספר בקיצור את סיפור תנועת הבריחה לאורך ציר הזמן בתמונות ובאזכור של אירועים בפרקי זמן על הציר. למען ההיסטוריה ולמען ילדינו נכדינו, לצורכי מחקר והנצחה, שתפו בסיפורים וזיכרונות של מי שהיו שם בבריחה. הזיכרונות והסיפורים הם קצרים, מעין תמונה במילים. מאחר שקצת מסובך להעלות את הסיפורים, אנו מזמינים אתכם לשלוח לנו, לעמותת מורשת הבריחה, את הסיפור שלכם. אנו נערוך, נשלח חזרה לאישורכם ואז נעלה את הסיפור לאתר. חשוב מאד לצרף תמונות.

ארכיון הבריחה במחנה עתלית

אנו ממשיכים להעלות דפי עדות וחומרים שונים (תמונות ואלבומים) מתקופת הבריחה לאתר המקוון שלנו. מי שמוכן ורוצה להעלות את סיפור המשפחה לארכיון מקצועי רשמי, מוזמן להתקשר אל תמי גירון, ראש מדור התיעוד והמידע. 050-882-0170.

פינת ההיסטוריה

שנת תש"ז / חיים חפר (ספטמבר 2007)

אלה היו ימים של התרוממות הנפש – אנחנו זוכרים
הם יצאו אלינו מתוך האש בעודם בוערים
הם השאירו מאחוריהם שפה גוססת ואימה ואפילו לא קברים
הנאצים כמעט ומחקו אותם מתחת לשמיים
ואנחנו היישוב היהודי בארץ ישראל מה יכולנו לתת להם ? רק גשר על פני המים
וספינות רעועות ומסוכנות שהחוק הימי פוסל לשייט
והם האמינו בנו, כי כאשר הביטו בנו, הם ראו את הבית
וגם אנחנו ידענו, כי אנחנו הארץ הצודקת והטובה
וכך יחד עמדנו אתם מול המשחתות ושרנו את התקווה ! ...

אלה היו ימים של התרוממות הנפש של הצלה של הנוסח שלנו לפדיון שבויים
כאשר הם הם היו הגיבורים האמיתיים שמן החומר הקשיח עשויים
ואנחנו היינו המפקדים והחובלים והגדעונים – לפקודה תמיד קרואים
והדברים רשומים על דפי ההיסטוריה ובנמלי הים הגדול הם מסופרים וידועים
כן, אלה היו ימים של התרוממות הנפש – האם אנחנו עדיין ראויים?

מי ייתן ובשנה הקרובה
יחזרו כל החטופים, פצועים יחלימו והחיילים ישובו לבסיסם בשלום.
אנחנו נמשיך לחבק
את החיילים, הפצועים, את משפחות המפונים והמשפחות השכולות.
הבתים ייבנו, המפונים ישובו לבתיהם, הקהילות ישוקמו, השדות יוריקו
ובגינות ישחקו הילדים בבטחה.
השלום ישוב לשכון בינינו.

תקשורת בעמותה

- אתר האינטרנט של עמותת מורשת הבריחה <https://www.habricha.org.il>

בקרר באתר והציעו תכנים נוספים הראויים להיות מוצגים לקהל המתעניין.

- דף וואטסאפ שקט : "עמותת הבריחה" : קבוצות/עמותת הבריחה

בו נמסר מידע על הפעילויות השונות של העמותה ושל גופים עמם אנו משתפים פעולה.

- נפתחה קבוצת וואטסאפ פתוחה המשמשת במה לשיח בין חברי עמותה.

בקבוצה חומרים מעניינים ושיחות חברים מרגשות.

מוזמנים להשתתף ולהעלות מסמכים, תמונות, סיפורי משפחה, שאלות ועוד.

- דף פייסבוק של העמותה "עמותת הבריחה"

- דף פייסבוק נוסף אותו מוביל חברנו רמי ליטני: עמותת הבריחה/הבריגדה ופלוגות התובלה.

למבקשים להצטרף לאחת מקבוצות מהוואטסאפ - אנא פנו במייל לעמותה בציון מספר הטלפון

או בלחיצה על הקישור : <https://chat.whatsapp.com/CZD78BiKRqNCpRbjdaiRTX>

מימון הפעילויות

כל פעילותינו נעשות בהתנדבות מלאה וכל הפעילים פועלים בהתנדבות. מדי פעם אנו נדרשים להוצאות לקיום האירועים.

נשמח לעזרה ע"י הצטרפות לעמותה, דמי החבר 100 ₪ לשנה וגם לתרומות ועזרה בגיוס הכספים.

פרטי חשבון הבנק לצורך תרומות:

בל"ל סניף 949 (רמת השרון), חשבון מספר 48931624 - "עמותת מורשת הבריחה".

התרומה מוכרת לצרכי מס לפי סעיף 46.

"בגבולות לא גבולות, בדרכים לא דרכים, נחתור ונחדור אליך מולדת"

זוהי מורשת "הבריחה", בה אנו גאים ואותה אנו שואפים להעביר לדורות הבאים.

עמותת מורשת "הבריחה" (ע"ר 580560647)

הנוטר 30 רמת השרון 4721074 Habricha45@gmail.com 054-6298888

אתר אינטרנט: www.habricha.org.il פייסבוק: "הבריחה"